

טובה זבידה

שיחון - מקום למחשבה

רכם

פרויקטים חינוכיים בע"מ

טובה זבידה

שיחון – מקום למחשבה

© 2016 כל הזכויות שמורות
לרכס פרויקטים חינוכיים בע"מ ולמחבר
Printed in Israel 2016

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני או אחר, כל חלק שהוא מספר זה. שימוש מסחרי, מכל סוג שהוא, בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט. אלא ברשות מפורשת בכתב מן המו"ל.

רכס פרויקטים חינוכיים בע"מ
ת"ד 75 אבן יהודה 40500
טלפון 073-2550000 פקסימיליה 073-2550055
אתר המיקודים: www.mikudim.co.il
כתובתנו באינטרנט: www.reches.co.il
E-mail: main@reches.co.il

© הזכויות

עשינו כמיטב יכולתנו לאתר את בעלי הזכויות של כל החומר ממקורות חיצוניים. אנו מתנצלים על כל השמטה או טעות. אם יובא הדבר לידיעתנו נפעל לתקנו במהדורות הבאות.

רכס עושה כל שביכולתה כדי למנוע הופעת טעויות בספריה על אף זאת טעויות עלולות להופיע. כל טעות שתובא לידיעתנו תקבל מענה באתר מיקודים www.mikudim.co.il

מסת"ב – 978-965-ISBN

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

תוכן העניינים

3	תוכן העניינים
5	פתח דבר
7	1. סביבה פיזית חיובית היא תנאי הכרחי להתפתחות בריאה בגילאי הילדות והנערות
19	2. גיל ההתבגרות מאופיין בתופעות רבות הקשורות לאישיותו של המתבגר. יש תופעות של שינויים גופניים – התפתחותיים לבנים ולבנות, שינויים חברתיים המשפיעים על תפיסת ה"אני" והדימוי העצמי, שינויים התנהגותיים בתחומים השונים לחיוב ולשלילה.
29	3. יחסי ילדים-הורים והשפעתם על עיצוב אישיותם של הילדים
39	4. פער הדורות – "המבוגרים אינם מבינים אותי", טוענים לעיתים נערים ונערות. מה הן הסיבות לפער בין הדורות? כיצד ניתן למתן את החיכוכים ואת אי ההבנות?
49	5. משרד התחבורה קובע: נהג חדש שטרם מלאו לו 24 שנים שיעבור בהצלחה את המבחן המעשי (טסט) ייחשב נהג חדש צעיר ויקבל היתר נהיגה של שישה חודשים. במהלך ששת החודשים תחול חובת ליווי: 3 חודשים ליווי מלא (יום ולילה) ו-3 חודשים ליווי בשעות הלילה.
59	6. העבודה כשגרה הכרחית לקיומנו, מבטיחה פרנסה, מעצימה את הפרט ומבטיחה בריאות.
69	7. הכסף – עבד נאמן או אדון רע? דון בנושא "מקומו של הכסף בחייו של האדם"
79	8. "סוף מעשה במחשבה תחילה" על מנת להצליח יש לתכנן דברים מראש ולא להיות פזיז.
89	9. על דעות קדומות ושיפוטיים, מה מקורן של דעות קדומות, ומדוע אנחנו כל כך שיפוטיים כלפי האחרים?

10. מאז ומתמיד עורר החלום עניין, תמיהה ואפילו פחד כי הוא משלב שאיפות, רצונות ומשאלות. על כן בני אדם נטו ליחס לחלום משמעות ולתהות על פשרו. האם החלום הוא משמעותי עבורך? האם אפשר לסמוך על חלומות להגשמת שאיפות?
- 99
11. מהפכת התקשוב יצרה מצב שבו רוב בני האדם הם בעלי יכולת להשיג כמעט כל מידע שיידרש. 109
12. במשרד החינוך מדברים רבות על למידה משמעותית. מנקודת ראותך כתלמיד, מה היית מצפה מלמידה כזאת, ומה הם השינויים שרצית לראות בבית הספר הערבי כחלק מרפורמה זו. 121

פיתוח דבר

ה"שיחון – מקום למחשבה" הוא חוברת הכנה לקראת הבחינה בע"פ בבחינה בלשון עברית 3 יח"ל, במסגרת הבחינה הפנימית של בית הספר 30%, שמספרה הוא 014385.

בחוברת ניתחנו 12 נושאים מתוך הרשימה שפורסמה על ידי משרד החינוך. ניתוחו של כל נושא הוא מזוויות שונות בהתאם לפירוט הדרישות שבתכנית הבחינה.

סביב כל נושא הועלו נקודות למחשבה, והובא מאמר מרחיב אודותיו. החוברת כוללת דוגמאות של פרזנטציה, משחקי תפקידים, ראיונות מדומים ותרגילי לשון בנוסח מבחני יע"ל. כל נושא כולל גם מילים מאפיינות עם הסבר בעברית. מטרת החוברת היא פיתוח הידע והשקפת עולם אצל הלומד לבחינה, וכמובן פיתוח יכולת הדיבור בעברית.

הנושאים כתובים בצורה מושכת את עין הקורא. הם יקלו, ללא ספק, על ההכנה לבחינה בע"פ. חלק מהמשימות נותרו ללא תשובות, וזאת כדי שמשימות אלו תיפתרנה על ידי התלמיד. יש הבחנה ברורה בין שאלות שמיועדות לפתרון על ידי התלמיד לבין השאלות שפתרנו במסגרת ניתוח הנושאים.

אנו מאחלים לכם הצלחה במבחן.

צוות רכס

סביבה פיזית חיובית היא תנאי הכרחי
להתפתחות בריאה בגילאי
הילדות והנערות.
הבא דוגמאות מחיי היום יום.

תוכן העניינים של הנושא:

א. נקודות למחשבה

ב. מאמר בנושא חשיבות השמירה הפיזית.

ג. ריאיון בין יועצת בבית הספר ובין הורה בקשר למצבו הירוד של הבן.

ד. ריאיון בין אחות טיפת חלב לבין אם צעירה, שיש לה תינוק שגילו שישה חודשים.

ה. משימה לעבודה עצמית של התלמיד.

קרא בגוגל את הערך "ארגון בטרם", עיין בדף הבית, תוכל לעלעל בפריטי הסרגל, אחר השב על שתי השאלות.

1. מהן מטרות העל של ארגון בטרם?

2. מה אנו למדים מקיומו של ארגון כזה?

כתובת האתר: www.beterem.org/home

ו. פרזנטציה – אתה "הורה" שמזהיר את בנו לבל ישתמש בסמים קלים וקשים (כתוב 5–6 שורות).

ז. הסבר מילים הקשורות לנושא. כדאי לשנן אותן.

ח. תרגילי לשון

א. נקודות למחשבה

1. אינו הם התנאים הפיזיים החיוביים בכל אחת מקבוצות הגיל הנדרשות בעשאה?
2. אינו הם הסיכונים האפשריים באי שמירה פיזית, ואילו הן התוצאות הצפויות מסיכונים אלה? האם דוגמאות לגבי כל קבוצת גיל.
3. האם הילדות מהווה קבוצת גיל אחת, או שמא יש לחלקה לינקות ולינדות?
4. דוגמאות לתנאים פיזיים ירודים, בהתאם לקבוצות הגיל.
5. איך אפשר לשנות מצב מתנאים פיזיים ירודים לתקינים.
6. אינו הם הגורמים האמורים לדאוג לסביבה פיזית חיובית ותקינה?
7. מה בין שמירה פיזית ובין תמיכה נפשית וחום?

ב. מאמר בנושא חשיבות השמירה הפיזית

סביבה פיזית חיובית בגיל ינקות, ילדות ונעורים

מתן סביבה פיזית חיובית הוא, ללא ספק, תנאי ראשוני ובסיסי לקיומו ולהתפתחותו התקינה של הילד. סביבה פיזית חיובית היא בבחינת אקסיומה. אסייג את הדיון לשאלת התפתחותם של ילדים בסביבתם הטבעית, בראש ובראשונה בביתם, לאחר מכן במסגרות החינוך (מעון, משפחתון, גן, בית ספר, תנועת נוער וכיו"ב) ולבסוף בחצר, ברחוב ובשכונה. בכל הנמנה לעיל יש צורך ביצירת תנאי סביבה פיזית חיוביים. במה דברים אמורים?

הבית מהווה חממה ראשונית החל מלידתו של הילד ועד סיום תהליך התבגרותו והיותו מוכן לעמוד על רגליו בחייו העצמאיים, ואף מעבר לכך. יש הטוענים שאיננו מפסיקים להיות ילדים של ההורים... בגיל הינקות התינוק חסר אונים וכלל אינו מסוגל לדאוג לעצמו. ההורים, ולרוב זו האם, אמורים

לספק לילד את התנאים הפיזיים החיוביים והחינוניים להתפתחותו. ההורים צריכים לספק לילד חום פיזי של 24 מעלות וכן חום נפשי. הם צריכים לספק לו מזון מתאים לגילו ובכמות הנדרשת. הורה צעיר צריך להיוועץ עם גורמים מנוסים בדבר כמויות המזון והרכביו ההולמים את גיל התינוק ומצבו. על ההורה לדאוג לניקיונו הפיזי של התינוק, לדאוג לבריאותו, לשמור עליו מפגיעות פיזיות, במיוחד באזור הראש. התייחסות לצרכיו של התינוק והגנה עליו הם בבסיסה של סביבה פיזית חיובית. בשלב זה הוא זקוק מאוד גם לחומה הפיזי והנפשי של האם.

בשלבם ראשוניים התינוק מביע את צרכיו בבכי, ויש להתייחס לבכיו ולנסות לשער את צרכיו. תינוק מתחיל להכיר את העולם מעצם ההתייחסות לבכיו, מהנימה שעולה מתגובותיה של האם כלפיו. התעלמות מבכיו ומצרכיו פוגעת בהתפתחותו הפיזית והנפשית. במקרה זה ייתכן שלא יקבל את כל אבות המזון הנדרשים כדי לאפשר לו התפתחות מנטלית ופיזית. ילד כזה יצמח פחות טוב מאשר אם היה מקבל את כל הדרוש לו. מבחינה מנטלית התקשורת שלו עם העולם יכולה להשתבש, ולא בטוח שמצב כזה ניתן לשיפור או לתיקון. התפתחותו של ילד כזה יכולה להיפגם. ברור שילד כזה לא יממש את מלוא הפוטנציאל הטמון בו. אפשר להיכנס בנקודה זו לפרטים רבים, אך קצרה היריעה...

המסגרת השנייה שאתייחס אליה קשורה למסגרות החינוך. בחרתי לדבר על גנון או מעון או משפחתון. מוסדות אלו משרתים אוכלוסיות ילדים בגיל הרך. במסגרות אלו מבלה הילד במשך היום לעיתים קרובות משך זמן ארוך יותר מאשר עם הוריו. זה נכון במיוחד כאשר שני ההורים עובדים מחוץ לבית, ואפשר ששניהם מפתחים קריירה. העיקרון בגן ילדים הוא שסביב מספר מצומצם של אנשי צוות נמצאים באופן יחסי ילדים רבים. בגנים רשמיים יש תקן ופיקוח, אבל עדיין מדובר בכמה וכמה ילדים עם שניים- שלושה אנשי צוות. הורה שרושם את ילדו לגן או לגנון וכיו"ב, צריך לערוך בדיקה קודמת ולנסות לברר את תנאי הגן, לראות אם התפישה החינוכית של הצוות והגן מתאימה לו ולילדו. עליו לבקר בגן לראות את מתקניו, לבדוק את תקינותם, לנסות לשער אם הם מתאימים לילדו. רצוי לשאול אם הצוות מנוסה ומיומן, מהי השכלתו הפדגוגית. אפשר להיוועץ עם הורים שילדיהם למדו בגן הנדון. יש לבדוק את חדרי השירותים, את ניקיון המטבחון, לשהות במקום כמה וכמה פעמים טרם הרישום. בדיקות אלו מונעות תקלות בהמשך הדרך. יש להתרשם מאישיות הגננת ולבחון אם היא יכולה להנהיג את הגן ולהיות עבור הילדים דמות סמכותית מחד ומאידך אם היא יכולה להקרין חום על הילדים הקטנים שמצפים ליחס החם ולרוך. אין ספק שצוות מיומן, רציני ואכפתי ידאג לביטחונם הפיזי החיובי של ילדי הגן. ובמה דברים אמורים? כל המתקנים בגן צריכים לעבור בדיקות בטיחות ותקינות, שאם לא כן ילדים צפויים לפגיעות ואפילו לשלם על כך בחייהם. הצוות צריך "להגדיל ראש" ולנסות ולצפות מראש אילו סכנות יכולות להיווצר במתקן המשמש כגן,

מעון וכיו"ב ולעשות ככל הנדרש, ללא דיחוי, כדי למנוע פגיעות וחבלות.

הצוות בגן צריך למנוע מקרי אלימות, וכאלה יכולים להיווצר אף בגיל מאוד צעיר. יכולים להיווצר בגן קבוצות לחץ וחרמות אף בקרב ילדים צעירים. ישנם מצבים שבהם ילד אלים וחזק נטפל לילד שנראה בעיניו חלש, ופה יש הפתעות רבות, כיד הדמיון של ילדים. יש לשים לב שבמבנה של הגן אין אפשרויות בריחה של ילדים במהלך יום הלימודים, ואין דרך כניסה בלתי מבוקרת של אורחים בלתי קרואים. יש לזכור שילדים בגיל הגן עדיין אינם מסוגלים להבחין בסכנות ואינם מסוגלים להגן על עצמם, המבוגרים חייבים לעשות זאת עבורם. כאמור, מתן ביטחון פיזי הוא שלב ראשון והכרחי להבטחת שלומו של הילד טרם העברת התכנים החינוכיים, החום והרוך שיש להשפיע על הילדים בגיל הזה.

המדינה, כאמור, יצרה תקנים לגנים ולמשפחתונים פרטיים, לא כל שכן לגנים ממלכתיים, עם זאת יש כל מיני מסגרות פירטיות שבהן נמצאים ילדים רבים, מעל המספרים התקניים, למשל מדי פעם מתפרסמים נתונים על גנים המאכלסים ילדי עובדים זרים, והתנאים הפיזיים בגנים אלו גובלים בשערורייה.

אין לי ספק שיש להגביל את מספר הילדים שנמצאים בכיתת לימוד מסוימת בגן, יש לספק לילד מרחב מחיה, אפשרות לנוע בחופשיות, לנשום אוויר צח, לקבל מזון באיכות טובה, והחשוב מכל-דאגה מתמדת לביטחונו הפיזי.

כאשר הילדים גדלים הם מתחילים לצאת לחצר ולרחובות הסמוכים למקום המגורים. כיום, בעידן המחשב, ילדים נמצאים יותר בבתים ליד המחשב ושאר אמצעי התקשורת מאשר ברחובות. מצב זה מעורר מכלול של בעיות אחרות. לדוגמה, יש חשש מאובדן הקשרים החברתיים הבלתי אמצעיים וכן חשש מהשמנה של הילדים. בכל אופן הילדים עדיין מגיעים לרחובות. אבל אם בעבר הרחוב היה מגרש משחקים, היום הרחוב רווי באלימות, באלכוהול ובסמים. איני מתכוונת להכליל את המצב על כל בני הנוער ובכל הסממנים הקשים שציננתי, אבל אין אלה דברים נדירים. בני נוער מסתובבים עם סכינים, הם פוצעים ואפילו רוצחים בקלות, וזאת יחסית לעבר הלא רחוק. בעצם כולם מסתכנים, כי יכול לעבור נער ליד קבוצת נערים, והוא אינו שייך לקבוצה או למריבה כלשהי, ובטעות הוא יכול לחטוף מכות או אפילו להידקר, והאסון מכה בכל הצדדים- בפוגע ובנפגע. אז מה קורה עם שאלת הסביבה הפיזית החיובית? מי אחראי לה?

אנו צריכים להבין שבני הנוער מתנהגים כאילו היו בוגרים. לכאורה הם נראים עצמאיים יותר מאשר בעבר, מהפכת התקשורת תרמה לכך רבות, הצעירים כיום עוקפים את הוריהם בהיחשפות לתקשורת ולהפעלת המכשור הקשור לכך, אולם מבחינה רגשית הם עדיין ילדים חסרי ניסיון. הם

זקוקים להשגחת ההורים. הורה חייב לדעת מה נעשה עם ילדיו. איפה לן הילד בלילה כשנעדר מהבית? עם מי הוא מבלה את שעותיו? האם הוא שותה? האם לוקח סמים או רוכש כדורים כאלה ואחרים בפיצוציות? חובה על ההורה להיכנס לחייהם של ילדיו ולהיות מעודכן. זה לגיטימי לחלוטין. יש הורים שנמנעים מכך כי אינם רוצים לגרום לניתוק של הילד מהבית, או ליצור אווירה מתוחה בבית. יש הורים עסוקים מדי המאפשרים לילדיהם לעשות ככל העולה על רוחם במחיר של "שקט תעשייתי". כל זה פועל לרעת הילדים. יש ילדים שאפילו משוועים להשגחת ההורים. לא פעם ההורה מתעורר כאשר המצב עגום, והוא אחרון לדעת שבנו למשל אלכוהוליסט מושלם, או מכור לכדורים. חשוב מאוד חשוב שבית הספר ייערך עם תכניות מניעה של שימוש בסמים, רצוי שההורים והמדריכים בתנועות נוער ישלבו ידיים ויילחמו נגד התופעות הפוגעות בביטחון הפיזי. דבר נוסף הקשור לביטחון פיזי הוא נהיגה. בני נוער רבים נוהגים בגיל צעיר יחסית. יש לשנן להם השכם והערב שאם שותים- אין נוהגים. תאונות קטלניות קרו וקורות בעקבות נהיגה תחת השפעת אלכוהול וסמים. זאת יש לשנן לצעירים ללא הרף, כי אחרת איפה נמצאת הסביבה הפיזית החיובית?

ג. סימולציה - ריאיון בין יועצת בבית הספר ובין הורה בקשר למצבו היחודי של הבן

יועצת - שלום לך גברת צ'יאו.

מה שלומך? אני שמחה שהגעת לפגישה. אני רוצה לשוחח אתך על מצבו של הבן נאדר. את יודעת שנאדר לומד בכיתה י', עד השנה הוא למד היטה, ומצבו השביע רצון.

אימא - שלום לך גברת מונירה,

אני שמחה לפגוש אותך. גם אני מרגישה כל מיני דברים, אבל איני יודעת מה צובר צ'יאו. אני אשמח לשמוע ממך, ואולי בעזרת השם מצבו ישתפר.

יועצת - אני מצטערת לומר לך שנאדר נראה עצוב מאוד בזמן האחרון, הוא מסתגר ומופנף, הוא חסר מוטיבציה, רדוד וציף בחלק גדול מהשיעורים. נאדר חובש כובע שמסתיר את עיניו. קראתי לו לשיחה, והוא ישב ושתק רוב הזמן. הבחנתי שהוא רצה מאוד, ולא היה לבוש בהגדים חמים שמתאימים לחורף. האם נאדר אוכל

ארוחת בוקר לפני שהוא יוצא לבית הספר? האם את מכינה לו אוכל לבית הספר?

אימא – את צודקת, נאדר באמת מזוכזך בזמן האחרון, אני מנסה לדבר אתו, והוא אינו עונה לי או שונה בחוצפה ועוצב את המקום. אני חושבת שהתנהגותו היא כזו מפני שהוא ישן בחצר קטן עם ארבעת האחים הצעירים ממני, אין לו מקום משלו לשים את חפציו, ואין פינה להכין שיצורים בשקט. כל הבית רועש, אל תשכחי שיש כמה אחיות קטנות. לאחרונה אביו פוטר מצבונתו, ואנחנו מתקשים לתת לכולם אוכל ומזון משהי'ע.

כאשר נאדר יוצא לבית הספר, הוא הולך בלי רצון. אני ענתת לו כריך עם ריבה, אבל זה לא משהי'ע נער בן שש עשרה. אני רצה אחריו מנסה לתת לו עשרה שקלים שיקנה לו משהו, אבל הוא מסרב לקבל ממני את הכסף. אתמול ביקשתי ממנו שייקח סוודר, אבל הוא לא ענה לי בכלל, הוא רוצה סוודשרט עם מותג, כמו שיש לחבריים שלו. עכשיו תביני מדוע הוא מתבייש ומסתיר את פניו. אני לא יודעת מה לעשות. איך אני יכולה לעצור לוג?

(**הסבר** – ללא ספק נאדר סובל מהתנאים הקשים שאליהם נקלעה המשפחה וכן מהצפיפות והתנאים בבית. אין לו פינה משלו, אינו אוכל בצורה מזינה ומספקת. זה מסביר את עייפותו וחוסר ריכוזו. זה מסביר את דכדוכו. הוא אינו עסוק בלימודים, אלא במצבו. פיטורי האב מוסיפים למצבו הירוד, והוא חושב שעליו לעזוב את הלימודים ולמצוא עבודה. במצב הזה הוא גם יכול לחבור לגורמים שליליים ולהידרדר. אם לא ימצא לנאדר פתרון במישור הפיזי, הוא ייפלט ממסגרת הלימודים עם כל מה שכרוך בזה. במצב הנתון הוא אינו יכול לממש את הפוטנציאל שיש לו.)

פתרון – יועצת – אני שמחה ששוחחנו, עכשיו התמונה בהירה יותר. ראי, גברת צ'ליאן, אני אקרא לנאדר לשיחות אישיות נוספות. אעשה זאת לאחר שאצליח להשיג לו מלגת לימודים. חלק מהכסף יועבר אלייך כדי שתרכשי עבורו ביחד אתו בגדים וציוד בית ספר שחסר לו כיום. חלק אחר יוקדש להוראה פרטית במרכז הלימודים שבבית הספר. שם נאדר יזכה לתגבור בשני מקצועות שבהם הוא מתקשה במיוחד, זאת כדי לחזק את ביטחונו וכדי שלא ייפלט מבית הספר. בנוסף, בית הספר קיבל לאחרונה תקציב מתורם אלמוני לאפשר ארוחות למספר תלמידים נזקקים. אנסה לבלוט את נאדר בין התלמידים האלה. אני חושבת שבחופשת הקיץ אוכל לשלוח אותו למחנה כדורסל או כדורגל, כרצונו, אם ישפר את הישגיו, זאת בכדי לעודד אותו.

אני מקווה שנאדר ישתף אתי פעולה. אני חושבת שייקח מעט זמן עד שישתכח שהרצוננו לסייע לו.

אימא – תודה רבה, אני מאוד שמחה, אני מאמינה לך שאנחנו נשתדל להקל עליו בבית. ייתכן שנשלח אותו להתגורר עם סבתו שגרה סמוך לביתנו.

ד. ריאיון בין "אחות טיפת חלב" לבין אם צעירה שיש לה תינוק שהיליו שישה חודשים.

האחות: שלום לך, זיקליון.

מה שלומך? מה שלום סמיר?

ז'קלין: הכל טוב. רק שהוא לא ישן רצוף בלילה, הוא מתעורר ובוכה.

האחות: מה את עושה בעניין?

ז'קלין: אני קמה אליו. בעלי לא עוזר לי, הוא עובד קשה וזכרתי לישון. לפעמים סמיר מתעורר שלוש פעמים בלילה, אני ישנה בכלל, אני ציפה ובקושי עומדת על הרגליים, אז אני לוקחת אותו לישון איתנו.

האחות: דעי לך, זיקליון, שזה מסוכן מאוד לקחת למיטה תינוק שגילו חצי שנה. הרבה אסונות קרו כאשר הורים נקחו ילד לישון איתם. ראשית, זה לא פתרון, יש לחנך אותו לישון במיטה שלו, לך מגיעה שינה נוחה. שנית, הוא יכול לפגוע מהמיטה ולהיפצע, ואולי לא תרגישי בכלל, והגרוע מכול - הוא יכול להיחנק. שימי לב, אל תוותר בקלות. אם תצמדי על כך שישן במיטה שלו, הוא בסוף יתרגל.

ה. משימה לעבודה עצמית של התלמיד

קרא בגוגל את הערך "ארגון בטרם", עיין בדף הבית, תוכל לעלול בפריטי הסרגל, אחר השב על שתי השאלות.

1. מהן מטרת העל של ארגון בטרם?
2. מה אנו למדים מקיומו של ארגון כזה?

ו. פרזנטציה - אתה הורה שמזהיר את בנו אבל ישתמש בסמים קלים כקשים (כתוב 5-6 שורות).

בני היקר,

ברצוני לשוחח אתך על נושא שנראה בעיניי חשוב ביותר – הסמים. בוודאי ידוע לך ולי שיש בני הנוער שמתמשים בסמים שונים במפגשים שלהם. אני רוצה להזהיר אותך מפני שימוש הן בסמים קלים והן בסמים שנחשבים לקשים. כמו כן היזהר מכל מיני כדורים או אמצעים כימיים שנקנים בפיצוציות. הסמים מסוכנים מאוד כי קיימת סכנת התמכרות שמובילה להידרדרות כללית נפשית וגופנית, שממנה לא משתחררים בקלות. אם בכלל. יש לנו כמה דוגמאות מאוד לא מוצלחות של צעירים שהתחילו להשתמש בסמים, ומהר מאוד שקעו, ואי אפשר לעזור להם, לכן אני מצפה ממך שתתרחק מאנשים שלוקחים סמים ושיכולים להשפיע עליך לרעה.

ז. הסבר חילום הקשוחת לנשוא. כדאי לשנן אותן.

1. ביטחון פיזי – שמירה על שלמות גופנית.
2. שיפור הישגים – התקדמות בתוצאות
3. לעודד – לחזק את רוחו של משהו
4. מלגת לימודים – מענק ללימודים
5. מותג – סמל, סימן המשמש לזיהוי מוצר
6. מדוכדך – מזכא, עצוב
7. חוצפה – התנהגות שיש בה העצה ופגיעה בכבוד האחר
8. השכם והערב – בהתמדה
9. תאוונות קטלניות – תאונות שיש בהן פגיעה צד כדי מוות
10. ככל העולה על רוחם – כל מה שעולה בדמיונם
11. אסון – צרה גדולה
12. אלימות – שימוש בכוח כלפי האחר
13. מרחב מחיה – תחום אפשר לחיות בו
14. חרמות – נדוניים, הרחקה מחברה
15. בדיקת בטיחות ותקינות – בדיקות מתקנים כדי לראות אם הם תקינים ואין בהן סכנות